

92060/2021/KHK

KUKHK-27280/ZP/2021-4

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

VÁŠ DOPIS ZN.: Pla/2021/035502
ZE DNE: 28.07.2021
NAŠE ZNAČKA (č. j.): KUKHK-27280/ZP/2021-4

dle rozdělovníku

VYŘIZUJE: Mgr. Kateřina Pospíšilová
ODBOR | ODDĚLENÍ: odbor životního prostředí a zemědělství | oddělení ochrany přírody a krajiny
LINKA | MOBIL: 323 | 702 118 494
E-MAIL: kpospisilova@kr-kralovehradecky.cz

DATUM: 06.09.2021

Počet listů: 2
Počet příloh: 0/listů: 0
Počet svazků: 0
Sp. znak, sk. režim: 246.4 A/10

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, sídlem Hradec Králové, Pivovarské náměstí 1245/2 (dále jen krajský úřad), jako věcně a místně příslušný orgán ochrany přírody dle ust. § 75 odst. 1 písm. d), dle ust. §77a odst. 5 písm. h) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZOPK), rozhodl po provedeném správním řízení vedeném v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád) o žádosti ze dne 03.08.2021 společnosti Povodí Labe, státní podnik, Víta Nejedlého 951, 500 03 Hradec Králové, IČO: 70890005 (dále jen žadatel), o povolení výjimky podle § 56 ZOPK ze zákazů u zvláště chráněných živočichů podle § 50 ZOPK pro škodlivé zasahování do přirozeného vývoje zvláště chráněného druhu živočicha – raka říčního (*Astracus astracus*), pro realizaci záměru „Jez Zvole, oprava jezu a navazujícího opevnění koryta, ř. km 4,500- 4,624“ na pozemcích v k. ú. Zvole, Dolany u Jaroměře (dále též záměr).

t a k t o :

Žadateli, se povoluje výjimka podle ust. § 56 odst. 1 ZOPK ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů dle ust. § 50 odst. 2 ZOPK, pro škodlivé zasahování do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů – konkrétně pro rušení, zraňování, přemísťování a případné usmrcování jedinců druhu raka říčního (*Astracus astracus*) při realizaci záměru: „Jez Zvole, oprava jezu a navazujícího opevnění koryta, ř. km 4,500- 4,624“, který bude proveden dle stejnojmenné projektové dokumentace zpracované žadatelem ve stupni DSP, DPS, v dubnu a v červenci 2021 pod číslem zakázky 3581, jejíž součástí je „Botanický a zoologický průzkum Úpy ve Zvole“ zpracovaný v lednu 2020 RNDr. Michalem Vávrou (dále také průzkum).

V souladu s ust. § 56 odst. 3 ZOPK se pro povolení výjimky žadateli stanovují následující podmínky:

1. V období před zahájením prací spojených se změnami ve vodním toku bude v korytě vodního toku proveden žadatelem ve spolupráci s odborně způsobilou osobou (tj. pro účely tohoto rozhodnutí osobou s přírodovědeckým, biologickým, či jiným odborným vzděláním obdobného typu; dále také „odborně způsobilá osoba“ nebo „biologický dozor“) průzkum zaměřený na výskyt raka říčního. V případě potvrzeného výskytu raka říčního ve vodním toku v prostoru staveniště bude žadatelem za spolupráce odborně způsobilé osoby proveden záchranný přenos raků říčních po proudu vodního toku do části vodního toku nedotčeného stavbou.
2. Budou učiněna taková technická opatření, aby bylo v maximální možné míře bráněno šíření račího moru, tj. desinfikována technika vjíždějící do vodního toku, popř. i ochranné pomůcky pracovníků podílejících se na pracích ve vodním toku.
3. Ukončení prací bude žadatelem bezodkladně písemně oznámeno krajskému úřadu, orgánu ochrany přírody. Současně bude krajskému úřadu předána písemná evidence provedení odchytu a záchranného přenosu s uvedením následujících údajů: druh odchyceného živočicha a jeho počet, lokalizace místa nálezu, lokalizace místa přemístění (zákresy v mapě KN).
4. S podmínkami rozhodnutí o povolení výjimky bude prokazatelně seznámen zhotovitel stavebních prací.

Výjimka se pro provedení záměru povoluje na období do 31.12.2025.

Účastníky řízení ve věci jsou: Povodí Labe, státní podnik, Víta Nejedlého 951/8, 500 03 HRADEC KRÁLOVÉ, IČO: 70890005; Obec Dolany, Dolany 32, 552 03 Dolany, IČO: 00272612; Obec Rychnovek, Rychnovek 52, 552 25 Rychnovek, IČO: 00273007; Český rybářský svaz, z.s., Východočeský územní svaz, Kovová 1121, 500 03 HRADEC KRÁLOVÉ, IČO: 00434141.

O d ů v o d n ě n í

Krajský úřad jako orgán ochrany přírody věcně a místně příslušný podle ust. § 67 odst. 1 písm. g) ZOPK č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů a dále podle ust. § 75 odst. 1 písm. d) a ust. § 77a odst. 5 písm. h) ZOPK obdržel dne 03.08.2021 žádost žadatele, o povolení výjimky podle § 56 ZOPK ze zákazů u zvláště chráněných živočichů podle § 50 ZOPK pro škodlivé zasahování do přirozeného vývoje zvláště chráněného druhu živočicha – raka říčního (*Astracus astracus*), pro realizaci záměru „Jez Zvole, oprava jezu a navazujícího opevnění koryta, ř. km 4,500- 4,624“ na pozemcích v k. ú. Zvole, Dolany u Jaroměře.

Přílohou žádosti byla projektová dokumentace stupně DSP, DPS „Jez Zvole, oprava jezu a navazujícího opevnění koryta, ř. km 4,500- 4,624“, zpracovaná v dubnu a v červenci 2021 projektantem Františkem Vyleťalem, Povodí Labe, státní podnik, odbor IČ, oddělení projekce, Víta Nejedlého 951/8, Slezské předměstí, 500 03 Hradec Králové, IČO: 70890005, číslo zakázky: 3581, číslo stavby: 119200007 (dále jen projektová dokumentace). Součástí podání žadatele byl také „Botanický a zoologický průzkum Úpy ve Zvole“ zpracovaný v lednu 2020 RNDr. Michalem Vávrou, referát ekologie a vodohospodářského plánování, Povodí Labe, státní podnik, OPVZ (dále také průzkum).

Předmětem záměru je v rozsahu citované projektové dokumentace zajistit stabilitu jezové konstrukce, a to obnovit těsnost podloží pod stávající konstrukcí jezu a tím zamezit protékání vody a provést následnou celkovou opravu konstrukce jezu. Dále bude opraveno navazující opevnění jezu, a to poškozená část pravobřežní patky vývaru a přilehlá svahová dlažba, protější levobřežní svahová dlažba. Nedaleká levobřežní nátrž s monolitickým schodištěm není součástí stavby. Záměr bude termínově směřovat do doby mimo období rozmnožování

skokanů a ropuch, tj. po 1.červenci daného roku a téhož roku bude ukončen. V době realizace akce je plánována přítomnost biologického dozoru, zajištěná zpracovatelem biologického a zoologického průzkumu.

Jedná se tedy o navržená opatření opravných prací spočívající:

- SO 01 Oprava jezu - jedná se opravu jezu za účelem zajištění stabilizace jezové konstrukce - obnovit těsnost podloží a zamezit podtékání a provést její celkovou opravu (obnova těsnící stěny pomocí tryskové injektáže, jinak hrozí protržení jezu)
- SO 02 Oprava navazující opevnění - vývaru - oprava poškozené části pravobřežní patky vývaru a přilehlé svahové dlažby, protilehlé levobřežní svahové dlažby (očistění celé plochy svahových dlažeb, přespárování)

Z důvodu velmi omezeného prostoru kolem vodního díla se navrhuje přístup přes provizorní sjezd do zájmkovaného vývaru s jezem, v ideálních podmínkách po dobu stavby bez vody (úsek délky 50,0 m – jez + vývar). Převod průtoku vody v Úpě bude po dobu trvání stavby řešen převodem přes přilehlou MVE a realizovanou rekonstruovanou jalovou propust, za určitých podmínek lze případně odklonit průtok nad 5,7 m³ /s. do VD Rozkoš, dle platného MŘ Jez Zlích. Případnými vyššími průtoky bude stavba – jez a vývar řízeně zatopen. Pro předmětný záměr již byla povolena výjimka dle ust. § 56 ZOPK pro druhy: klínatka rohatá (*Ophiogomphus cecilia*), mihule potoční (*Lampetra planeri*), ropucha obecná (*Bufo bufo*), skokan skřehotavý (*Rana ridibunda*) a ještěrka obecná (*Lacerta agilis*).

Na základě výše uvedeného a v souladu s ust. § 44 odst. 1 správní řádu, bylo dnem podání žádosti zahájeno správní řízení ve věci. Krajský úřad zahájení výše popsaného řízení oznámil také zapsaným spolkům NOZ*, které si požádaly o informace ve smyslu ust. § 70 odst. 2 ZOPK. V zákonem stanovené lhůtě (§ 70 odst. 3 ZOPK) 8 dnů se k účasti v řízení žádné občanské sdružení nepřihlásilo.

Krajský úřad vydal pod č.j. KUKHK-27280/ZP/2021-3 ze dne 06.08.2021 sdělení o možnosti seznámení s podklady rozhodnutí, kterým současně účastníkům řízení sdělil, že shromáždil veškeré podklady, které mu umožňují ve věci rozhodnout. V souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu, podle kterého musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, krajský úřad uvedl, že předpokládá vydání rozhodnutí v termínu od 23.08.2021. Ve stanovené lhůtě krajský úřad neobdržel od účastníků řízení žádné další důkazy, návrhy ani vyjádření.

K záměrem dotčenému zvláště chráněnému druhu živočicha krajský úřad uvádí následující:

Rak říční má rád chladné toky s písčitým, štěrkovitým nebo kamenitým dnem. Obývá převážně pomalu tekoucí vody, setkat se s ním ale můžeme i v rybnících či jiných stojatých vodách s dostatkem úkrytů. Je velmi citlivý na znečištění vody, a proto je spolehlivým ukazatelem její kvality. Počty raků se v posledních desetiletích výrazně snížily právě díky znečištění potoků a řek odpadními vodami a intenzivnímu používání chemie v zemědělství. Raci se páří na podzim a samička klade až 200 vajíček, o která se po celou dobu příkladně stará, nosí je přichycená na zadečkových nožkách až do jara. Malí ráci se líhnou od května do července, zpočátku se živí planktonem, ale brzy se osamostatňují.

Největší hrozbou pro raka říčního jsou dnes nepůvodní americké druhy raků (pruhovaný, signální a mramorovaný), kteří jsou přenašeči račího moru.

Dle předloženého průzkumu je společenstvo ve vývařišti jezu chudé a vyskytuje se zde populace invazního druhu raka pruhovaného, záměr by měl směřovat do doby mimo období rozmnožování skokanů a ropuch, době realizace záměru má být přítomen biologický dozor. Cílem záměru je dle projektové dokumentace oprava a stabilizace jezové konstrukce, tj. obnovit těsnost podloží pod stávající konstrukcí jezu a tím zamezit protékání vody a následně provést celkovou opravu konstrukce jezu. Dále bude opraveno navazující opevnění jezu, a to poškozená část pravobřežní patky vývaru a přilehlá svahová dlažba, protějš

levobřežní svahová dlažba. Nedaleká levobřežní nátrž s monolitickým schodištěm není součástí stavby.

Dle ust. § 50 ZOPK jsou zvláště chránění živočichové chráněni ve všech svých vývojových stádiích. Chráněna jsou jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop. Je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrčovovat. Není dovoleno sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stadia nebo jimi užívaná sídla. Je též zakázáno je držet, chovat, dopravovat, prodávat, vyměňovat, nabízet za účelem prodeje nebo výměny.

Dle ust. § 56 ZOPK je možné povolit výjimku ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů živočichů pouze v případě převahy jiného veřejného zájmu nad zájmy ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody. Tímto zájmem je také jiný naléhavý důvod převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru.

Pro předmětný záměr již byla dne 22.04.2021 pod č.j. KUKHK-11337/ZP/2021-4 povolena výjimka dle ust. § 56 ZOPK pro druhy: klínatka rohatá (*Ophiogomphus cecilia*), mihule potoční (*Lampetra planeri*), ropucha obecná (*Bufo bufo*), skokan skřehotavý (*Rana ridibunda*) a ještěrka obecná (*Lacerta agilis*).

Dle nálezové databáze Agentury ochrany přírody a krajiny se místě záměru vyskytuje také kriticky ohrožený druh - rak říční. Z tohoto důvodu tedy žadatel požádal krajský úřad o povolení výjimky podle § 56 odst. 1 ZOPK pro kriticky ohrožený druh raka říčního.

Krajský úřad k podmínkám stanoveným ve výroku tohoto rozhodnutí (tj. podmínkám k zajištění ochrany zvláště chráněných druhů) sumárně konstatuje, že před zahájením prací spojených se změnami ve vodním toku bude v korytě vodního toku proveden žadatelem ve spolupráci s odborně způsobilou osobou průzkum zaměřený na výskyt raka říčního. V případě potvrzeného výskytu raka říčního ve vodním toku v prostoru staveniště bude žadatelem za spolupráce odborně způsobilé osoby proveden záchranný přenos raků říčních po proudu vodního toku do části vodního toku nedotčeného stavbou nikoli proti proudu vodního toku, a to z důvodu zamezení šíření račího moru.

Račí mor je onemocnění smrtelné pro původní evropské druhy raků. Způsobuje ho parazit *Aphanomyces astaci* (Oomycetes) a infekce je přenášena jeho původními hostiteli, raky pocházejícími ze Severní Ameriky. Ti byli do Evropy introdukováni a dnes je můžeme najít ve volných vodách většiny evropských zemí. Patogen se rozmnožuje pomocí pohyblivých zoospor, které umožňují jeho šíření. Po přisednutí na podklad vznikají ze zoospor cysty, které mohou přežívat i několik dnů mimo vodní prostředí. Z tohoto důvodu je nutné ošetřit veškerou techniku, jež bude používána v lokalitě s výskytem původního raka říčního, tak aby bylo šíření patogenu zabráněno. Dle názoru krajského úřadu je možné např. použít dokonale vyschlou techniku, popř. použít ostřík tekoucí vodou či použít vhodné desinfekční prostředky.

Ukončení prací bude žadatelem bezodkladně písemně oznámeno krajskému úřadu. Současně bude krajskému úřadu předána písemná evidence provedení odchytu a záchranného přenosu s uvedením následujících údajů: druh odchyceného živočicha a jeho počet, lokalizace místa nálezu, lokalizace místa přemístění (zákresy v mapě KN). Tato evidence poslouží krajskému ke stanovení početnosti jedinců ovlivněných záměrem podobného typu a bude využita v dalších analogických případech jako poznatek získaný z úřední činnosti. Podmínku písemného oznámení ukončení prací krajský úřad stanovil z důvodu možné následné kontroly lokality. Krajský úřad uložil také podmínku, dle které bude zhotovitel stavebních prací prokazatelně seznámen s podmínkami rozhodnutí o povolení výjimky, aby práce spojené s opravou jezu Zvole byly realizovány v souladu s uvedenými podmínkami (viz výše). Vzhledem ke skutečnosti, že stavbu je nutné provádět za vhodných klimatických podmínek, stanovil krajský úřad dobu platnosti výjimky po dohodě se žadatelem do 31.12.2025.

Dle názoru krajského úřadu bude negativně působit na zvláště chráněný druh živočicha - raka říčního zejména fáze samotné realizace záměru, a to odvodnění staveniště, hluk a pohyb těžké techniky atd. Vzhledem ke skutečnosti, že cílem záměru je zabránit protékání vody a zajištění těsnosti podloží pod stávající konstrukcí jezu a tím i stability jezové konstrukce, je provedení zásahu za výše uvedených podmínek dle názoru krajského úřadu únosné.

Krajský úřad posoudil předloženou dokumentaci, rozsah a navržený způsob provádění záměru. Zjistil, že se jedná o opravu jezu Zvole a navazujícího opevnění koryta. Dle názoru krajského úřadu byla pro povolení výjimky naplněna podmínka ust. § 56 odst. 1 ZOPK, tj. podmínka, kdy veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody, neboť realizace záměru „Jez Zvole, oprava jezu a navazujícího opevnění koryta, ř. km 4,500- 4,624“ na pozemcích v k. ú. Zvole, Dolany u Jaroměře bude v souladu s celkovou koncepcí řešena ohleduplně k přírodnímu prostředí, s cílem co nejmenšího zásahu do biotopů zvláště chráněných druhů živočichů. Jedná se o záměr, kterým se zvýší provozní bezpečnost jezu Zvole, jež stabilizuje spádové poměry a vzdouvá hladinu vody pro energetické využití průtoků. Pro zmírnění negativních dopadů na životní prostředí jsou v projektu navržena technicky proveditelná opatření na zajištění ochrany prostředí v okolí stavby. Krajský úřad má důvodně za to, že stanovené podmínky zabrání i zbytečnému rušení, usmrcování a zraňování zvláště chráněných raků říčních.

Vzhledem k výše popsaným skutečnostem krajský úřad konstatoval, že shromáždil veškeré podklady pro vydání rozhodnutí ve věci a rozhodl tak, jak je uvedeno ve výrokové části rozhodnutí.

Krajský úřad závěrem upozorňuje žadatele, že případné podstatné poškození jiných oprávněných zájmů v ochraně přírodního prostředí může být důvodem k jeho změně nebo zrušení (§ 84 ZOPK)

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí se lze v souladu s ust. § 81 odst. 1 a § 83 odst. 1 správního řádu odvolat do 15-ti dnů ode dne jeho oznámení. Odvolání se v souladu s ust. § 89 odst. 1 správního řádu podává k Ministerstvu životního prostředí České republiky, a to podáním u odboru životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, Pivovarské nám. 1245, 500 03 Hradec Králové (ust. § 86 odst. 1 správního řádu).

Z p. Mgr. Kateřina Pospíšilová
odborný referent
oddělení ochrany přírody a krajiny
Rozdělovník:

Účastníci řízení:

- Povodí Labe, státní podnik, Víta Nejedlého 951/8, 500 03 HRADEC KRÁLOVÉ, IČO: 70890005
- Obec Dolany, Dolany 32, 552 03 Dolany, IČO: 00272612
- Obec Rychnovek, Rychnovek 52, 552 25 Rychnovek, IČO: 00273007
- Český rybářský svaz, z.s., Východočeský územní svaz, Kovová 1121, 500 03 HRADEC KRÁLOVÉ, IČO: 00434141

*NOZ - zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (nový občanský zákoník)